

ВИСНОВОК

наукового керівника дисертаційної роботи Греся Юрія Юрійовича на тему «Психологічні ресурси особистості у лімінальні періоди життя», подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 053 Психологія

Загальна характеристика дисертації. Дисертаційне дослідження Греся Юрія Юрійовича присвячене актуальній і соціально значущій проблемі лімінальності особистості.

Актуальність обраної теми не викликає сумнівів, оскільки сучасні умови життєдіяльності українців характеризуються поєднанням кризових соціально-політичних факторів та, що істотно позначається на їх психологічному благополуччі. У цьому контексті дослідження системи психологічних чинників задоволеності умовами проживання у контексті підтримки психологічного благополуччя особистості набуває особливого теоретичного і практичного значення.

У дисертації здійснено ґрунтовний теоретичний аналіз проблеми переживання лімінальності та особистісних ресурсів людини у лімінальні періоди життя, узагальнено сучасні наукові підходи до розуміння сутності лімінальності, розкрито їх типологію, кореляти і предиктори. Автором продемонстровано високий рівень опрацювання вітчизняних і зарубіжних джерел, що дозволило чітко окреслити теоретико-методологічні засади дослідження.

Емпірична частина роботи відзначається логічністю побудови, методичною обґрунтованістю та достатнім обсягом вибірки, що забезпечує достовірність отриманих результатів. Застосування комплексу валідних психодіагностичних методик та сучасних методів статистичної обробки даних дозволило виявити закономірності та фактори переживання лімінальності особистості.

Особливої уваги заслуговують результати кореляційного та регресійного аналізу, які підтверджують багатфакторний характер лімінальності особистості.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертацію виконано в межах науково-дослідної роботи кафедри психології Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди «Психологія розвитку суб'єктів педагогічного процесу» (державний реєстраційний номер 0121U100712 від 20.01.2021 р.).

Наукова новизна дослідження полягає у комплексному вивченні системи ресурсів переживання лімінальності та психологічних чинників формування лімінального досвіду особистості.

Практичне значення роботи полягає у розробці психодіагностичного комплексу для дослідження переживання лімінальності та лімінальних подій життя, програми психологічного супроводу особистості у лімінальні періоди життя.

Вірогідність й обґрунтованість результатів дослідження. Дисертаційна робота має чітку логічну структуру, відповідає поставленій меті та завданням, відзначається послідовністю викладу матеріалу та

обґрунтованістю висновків. Основні положення дослідження достатньо повно відображені у наукових публікаціях автора (7 публікаціях, з яких 4 статті у наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України, 3 публікації у збірниках матеріалів конференцій), результати роботи пройшли апробацію на міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференціях впродовж 2022-2025 рр..

Разом з тим, як і будь-яке наукове дослідження, дисертація містить окремі дискусійні положення, що не знижують її загальної наукової цінності та можуть бути предметом подальших наукових пошуків.

Характеристика роботи здобувача в процесі підготовки дисертації, особисті якості, проявлені в процесі роботи над дисертацією. Гресь Юрій Юрійович упродовж підготовки дисертаційного дослідження на здобуття наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 053 Психологія зарекомендував себе як відповідальний, цілеспрямований та високомотивований дослідник, здатний до самостійної наукової діяльності та продуктивної науково-дослідної роботи.

У процесі роботи над дисертацією на тему «Психологічні ресурси особистості у лімінальні періоди життя» здобувач продемонстрував належний рівень теоретичної підготовки, глибоке розуміння сучасних наукових підходів у галузі психології, зокрема у сфері дослідження ресурсів особистості.

Під час виконання дослідження Юрій Юрійович проявив високий рівень наукової доброчесності, системність мислення, аналітичні здібності та вміння працювати з науковими джерелами. Він продемонстрував здатність до критичного аналізу наукової літератури, коректного застосування сучасних психодіагностичних методик, обґрунтованого добору методів емпіричного дослідження та статистичної обробки отриманих результатів.

У процесі організації та проведення емпіричного дослідження здобувач виявив наполегливість, відповідальність, організованість та уважність до деталей. Він самостійно спланував етапи дослідження, забезпечив збір емпіричних даних, здійснив їх ґрунтовний аналіз та інтерпретацію. Отримані результати відзначаються науковою обґрунтованістю та практичною значущістю для подальшого розвитку психології особистості, зокрема в контексті дослідження особистісних ресурсів у лімінальні періоди життя.

У ході підготовки дисертації Гресь Ю.Ю. проявив такі особистісні та професійні якості, як наукова сумлінність, відповідальність, працездатність, ініціативність, здатність до самостійного прийняття дослідницьких рішень, критичність мислення та прагнення до професійного самовдосконалення. Він продемонстрував вміння працювати з великим обсягом інформації, логічно структурувати науковий матеріал та аргументовано представляти результати власного дослідження.

У процесі підготовки дисертаційної роботи здобувач також проявив комунікативні навички та готовність до наукової дискусії, активно брав участь у наукових конференціях та фахових обговореннях результатів дослідження.

Загалом Гресь Юрій Юрійович зарекомендував себе як відповідальний, дисциплінований та перспективний дослідник, здатний до самостійної наукової роботи, що відповідає вимогам, які висуваються до здобувачів наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 053 Психологія. Його дисертаційна

робота є завершеним науковим дослідженням, виконаним на належному науково-теоретичному та методичному рівні.

Висновок. На підставі зазначеного можна стверджувати, що дисертаційна робота Греся Юрія Юрійовича на тему «Психологічні ресурси особистості у лімінальні періоди життя» розроблена на високому науковому рівні, за своєю значущістю, науковою новизною та практичною спрямованістю отриманих результатів повністю **відповідає** існуючим стандартам, за змістом і оформленням **відповідає** вимогам до оформлення дисертації, затвердженим Наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 № 40 (із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки України № 759 від 31.05.2019) та пп. 6, 7 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 (із змінами, внесеними згідно з Постановами КМУ № 341 від 21.03.2022, № 502 від 19.05.2023, № 507 від 03.05.2024), та **рекомендована** для проведення експертизи на наукову новизну теоретичне і практичне значення отриманих результатів і подальшого захисту у разовій раді.

Науковий керівник

доктор психологічних наук,
професор, в.о. завідувача кафедри
психології Харківського національного
педагогічного університету
імені Г.С. Сковороди

Тамара ХОМУЛЕНКО

15.05.2026 р.

